

Došlo: 22 -03- 2017

3.

Pořad. číslo:

JUDr. Jan Chvojka

ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu

V Praze dne 21. března 2017
K Č.j. 5387/2017-MLP

Vážený pane poslanče,

v návaznosti na Vaši písemnou interpelaci ze dne 22. února 2017 ve věci „Neuznání moravské národnosti“ mi dovoluete uvést následující.

S Vašimi návrhy ve věci požadavku, jak uvádíte „adekvátní zákonné a ústavní definování moravské národnosti a adekvátní zákonné a ústavní definování země Moravy jako historické vlasti svébytných Moravanů“, se bohužel nemohu ztotožnit. Dovolte mi níže vyjádřit své argumenty.

Morava tvoří svébytnou historickou část současné České republiky, avšak většina obyvatel Moravy (79 %) se hlásí k české národnosti. Nemohu se ani ztotožnit, podobně jako další političtí představitelé, z nichž některé v dopise zmiňujete, s předkládaným návrhem novely zákona o právech příslušníků národnostních menšin.

Ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, definuje příslušníka národnostní menšiny jako „občana České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti“. Toto ustanovení nelze vytrhovat z kontextu zákona. Bezprostředně předcházející ustanovení § 2 odst. 1 totiž definuje národnostní menšinu jako „společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo“.

• Část obyvatel Moravy, která se při sčítání lidu přihlásila k moravské národnosti, netvoří takové národnostně menšinové společenství, jehož by se dotýkala úprava menšinových práv stanovená zákonem č. 273/2001 Sb., neboť nenaplňuje zákonem definované atributy (s výjimkou projevení vůle být považováni za národnostní menšinu). Tu část obyvatel Moravy, jenž se hlásí k moravské národnosti, nelze tedy považovat za společenství, které se svým společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi odlišuje od většiny – tj. od ostatních Moravanů, kteří jsou též nositeli moravské historické zemské identity, ale ve sčítání lidu se přihlásili k národnosti české. Rozhodně by bylo nelogické považovat obyvatele Moravy jako celek za menšinové společenství, když jejich naprostá většina o postavení menšiny zjevně neusiluje.

Definice národnostní menšiny obsahuje kromě přihlášení se k jiné než české národnosti zároveň soubor tzv. „objektivních“ znaků. Těmi jsou společný etnický původ, jazyk, zvyky a tradice. Pokud jde o Moravu, můžeme zřetelně vymezit nářeční skupiny, které ovšem netvoří standardizovanou a kodifikovanou podobu menšinového jazyka. Pokud tedy skupina přihlášená k moravské národnosti nevykazuje znaky národnostní menšiny, je dosti pravděpodobné, že se jedná o vyjádření teritoriální, historické zemské identity. Tato identita je na Moravě kontinuálním historickým jevem, ale jako identita národnostně menšinová je prezentován teprve moravistickými politickými uskupeními.

Pouhé přihlášení se k moravské národnosti při sčítání lidu nenaplňuje zákonem konkrétně definované atributy národnostní menšiny. Jde o vymezení odlišnosti od většiny, kterou specifikuje Hlava II zákona, konkrétně § 7 (Právo na užívání jména a příjmení v jazyce národnostní menšiny, např. v úředním styku a před soudy), § 8 (Právo na vícejazyčné názvy a označení), § 9 (Právo na užívání jazyka národnostní menšiny ve věcech volebních), § 11 (Právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny), § 12 (Právo na rozvoj kultury příslušníků národnostních menšin) a § 13 (Právo na rozšiřování a přijímání informací v jazyce národnostní menšiny).

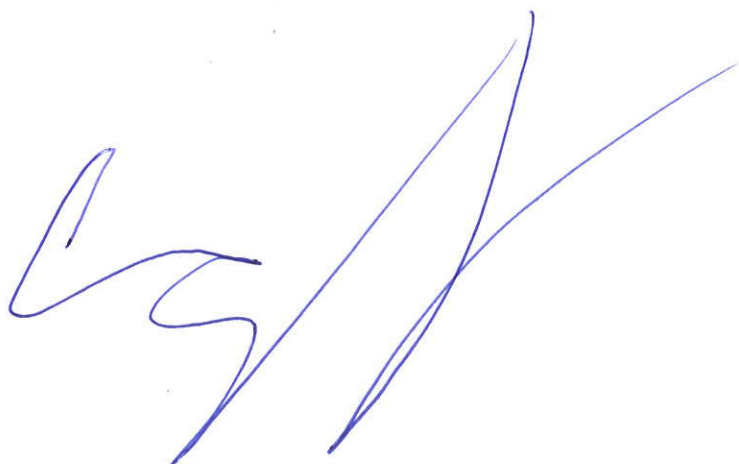
Mimo to skutečnost, že obyvatelstvo části Moravy není v postavení národnostní menšiny, vyplývá mj. z jeho neomezených možností naplňování individuálních občanských a lidských práv v oblasti vzdělávání v mateřském jazyce (v češtině), šíření a přijímání informací v mateřském jazyce (v češtině) či rozvoje kultury (včetně regionální) apod. Činí tak ovšem nikoliv jako příslušníci národnostních menšin, ale jako občané většinové společnosti.

Argumenty navíc opírám o text z První periodické zprávy o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin, kterou Česká republika předložila 1. dubna 1999 generálnímu tajemníkovi Rady Evropy. Poradní výbor Rady Evropy k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin ve svém

stanovisku ze dne 6. dubna 2001 zcela akceptoval názor vlády České republiky, že Moravané a Slezané nejsou v postavení menšin, na něž by se měly vztahovat zákony o právech národnostních menšin.

Z výše uvedeného vysvětlení tedy vyplývá, že „moravskou národnost“ nelze považovat za národnostní menšinu ve smyslu zákona č. 273/2001 Sb. či za jinou než českou národnost ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb. Přesto však chci zdůraznit, že nikomu nelze upírat jakákoliv subjektivní práva, pokud jejich naplňování je uskutečnitelné. Navíc je zcela legitimní diskuse na dané téma, neboť dialog je podstatou demokracie.

S pozdravem

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is positioned to the right of the text 'S pozdravem'.

Vážený pan

JUDr. Pavel BLAŽEK

Poslanecká sněmovna PČR